

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Erectionis Ecclesiæ Parochialis Formula II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

Episcopus consentiat; Aut conditio non est contra juris dispositionem, & tunc ipsomet Fundatore instante, poterit nova conditio superaddi etiam ex post, si Episcopus consentiat, ut notabiliter limitando regulam firmavit Rot. coram Seraph. decis. 1414. Vivian. de Jurepat. lib. 2. dist. cap. 8. d. num. 10.

11. **INSTITUENDUM.** Ad differentiam collationis, & provisionis. Nam collatio proprie dicitur quando Beneficium est liberum, & in mera Episcopi dispositione jure ordinario. Provisio autem quando Beneficium confertur de jure devoluto propter negligentiam inferioris, vel Patroni. Institutio verò tunc dicitur quando Beneficium confertur ad præsentationem alterius, ex notatis in Rubrica de instit. in sexto.

12. Hæc formula poterit deservire in erectione aliorum simplicium Beneficiorum, in quibus Juspatronatus non reservatur, mutatis mutandis juxta facti, & rei gestæ expositionem, retenta substantia Decreti erectionis, quæ ad hoc reducitur nempe, Quod erectio fiat in Ecclesia ad certum Altare sub invocatione alicujus Sancti, & assignentur bona libera stabilia fructifera nomine dotis, Lotter. de re Benefic. lib. 1. qu. 4. num. 55.

Erectionis Ecclesiæ Parochialis.

FORMULA II.

SUMMARIUM.

- 1 Parocho est providendum de congrua etiam per collectam Parochianorum.
- 2 Parochiani cogendi sunt ad contribuendum pro congrua Parochi in subsidium.
- 3 In Parochiali Ecclesia Tabernaculum Sanctissimi Sacramenti debet retineri in Altari Majori.
- 4 Parochi tenentur Dominicis, & Festis diebus Sacrificium Missæ pro populo applicare, etiamsi congruam habeant tenuem, & n. 5. & 6.
- 7 Parochus Parochianos conjungere debet in Matrimonio in Ecclesia.
- 8 Parochus, qui contra prohibitionem Episcopi Matrimonia celebrat extra Ecclesiam, peccat mortaliter.
Episcopus non potest cogere subditum ad observantiam præcepti injusti, ib.
- 9 Concursum non est adhibendus in provisione Parochiæ de novo erectæ, sed pro prima vice liberè confert Episcopus, approbatione facta Provisi coram Examinatorib. Synodalibus.

N. Episcopus N.

CUM in visitatione nuper per nos facta invenerimus in loco N. non adesse Ecclesiam Parochialem, in qua Christi fideles ibidem commorantes Sacramenta recipere, & monita salutis audire possint, sed promiscuè per simplices Presbyteros non certos, nec per proprium Parochum cum Animarum discrimine, & periculo audiverimus. Propterea Gregis Nobis commissi soluti consulere, & malis, quæ ex Pastoris deficientia occurrere in dies solent, providere volentes, attenta præsertim hominum dicti loci humili instantia, & supplicatione pro erectione Parochialis, ac obligatione per eosdem in Actis nostræ Curiaë solemniter facta (cum nec per subtractionem reddituum Matricis, nec per unionem Beneficiorum de toto providere non valuerimus) solvendi certam pecuniarum summam, & tradendi certam frumenti, & vini quantitatem pro unaquaque familia Parocho pro tempore eligendo, ut commodè sustentari possit, donec de congrua aliunde provideatur; Invocato D. N. Jesu Christi nomine, ejusque Matris sæper Virginis Mariæ, Ecclesiam loci N. sub invocatione Sancti N. hujus nostræ Diocesis, nostra auctoritate ordinaria, & omni &c. tenore presentium in Parochialem erigimus, & erectam volumus, & declaramus, in eaq; postquam de decenti Tabernaculo, & aliis necessariis ad custodienda Sacramenta provisum fue-

fuerit, prout in visitatione provideri mandavimus: Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ad Altare Majus, Fontem Baptismalem, Olea Sacra, & alia, quæ ad Ecclesiam Parochialem pertinent, retineri, & custodiri mandamus. Ecclesiæque prædictæ sic in Parochialem erectæ jura omnia, & privilegia, quæ Parochialibus de jure competunt, concedimus, & illis gaudere debere decernimus, cum assignationibus, & proventibus à præfatis Parochianis promissis, ac aliis obventionibus, elemosynis, & oblationibus universis certis, & incertis Curæ à Sacris Canonibus concessis, & permissis. Ipsamque Ecclesiam Parochialem nulli Jurispatronatus servituti subjectam esse, sed ad liberam nostram, & successorum nostrorum collationem, & provisionem servata forma Sac. Concil. Trid. spectare, & pertinere decernimus.

Ut autem præfata Ecclesia Parochialis de novo erecta de idoneo Rectore provideatur, qui populo in Divinis, & Animarum Cura regenda præsit, & Missis diebus festivis pro Ovibus suis celebrare, Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ ministrare, necnon in eadem Ecclesia Matrimonio Parochianos conjugere, ac rudimenta fidei edocere debeat, & teneatur, dilectum Nobis in Christo N. Presbyterum per Nos, & Examinatores nostros Synodales tamquam habilem, & idoneum repertum præficimus, illique curam, regimen, & administrationem Sacramentorum committimus, ac eidem de præfata Ecclesia Parochiali noviter erecta collationem facimus, & providemus. Mandantes &c. In quorum, &c. Datum, &c.

N. Episcopus N.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. **O**BLIGATIONE. Quando nova Parochia de congrua provisione Parochi aliunde provideri non potest, puta, per unionem Beneficii simplicis, Parochiani tenentur, & cogi possunt ad contribuendum, ut notant communiter Canonistæ in c. Ad audientiam de Eccles. edific. quam juris dispositionem innovavit Concil. Trid. in cap. 13. sess. 24. de Reform. his verbis -- Per Parochianorum Symbola, aut Collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochi necessitate decenter sufficiat.

2. **DONEC DE CONGRUA ALIUNDE PROVIDEATUR.** Parochiani cogendi sunt, ad contributionem congruam in subsidium, & eo tantum casu, in quo Parocho aliunde provideri non possit, ut patet ex lectura dict. cap. 13. sess. 25. & cap. 7. sess. 21. de Reformat. Unde quatenus Ecclesia de redditibus

provideatur, Parochiani exonerandi essent.

3. **AD ALTARE MAJUS.** In Parochiali Ecclesia Tabernaculum Sanctissimi debet retineri in Altari Majori tamquam digniori, ut declaravit Sac. Congr. Episcop. apud Nicol. in fosc. verb. Eucharistia num. 20.

4. **PRO OVIBUS SUIS.** Parochus tenetur diebus saltem Dominicis, & Festis de præcepto Sacrificium Missæ pro Ovibus suis applicare, etiamsi congruam in solitis incertis haberet, quicquid dicant in contrarium nonnulli Theologi moderni morales blandientes Parochis, illosque ab hoc onere eximentes, si tenuem habeant congruam, & incertam: Nam ista propositio erronea est, & articulo maturè discussa non semel, sed bis terque illam rejecit Sac. Congregat. Concilii, cujus est Concilium Trident. interpretari, die 10. Maii 1681. in Lucana, & 10. Maii 1691. in Mileten. 7. Julii ejusdem anni in responsione ad quar-

quantum, & in Cremonen. 20. Decembris 1692.

5. In quarum caularum secunda proposito Dubio -- *An Parochus celebrare teneatur, & Sacrificium applicare pro Parochianis in diebus Dominicis, & Festis sive habeat congruam, sive non?* responsum fuit -- *Dentur, Decreta: Quæ referuntur à Nicol. in flosc. verb. Parochus num. 34. & à Fagnan. in cap. Fraternitatem n. 94. & 95. de Sepultur.*

6. In tertia, in qua recursum habuit Archipresbyter Rosarni à Decreto Episcopi, quo adstringebatur ad applicandum Sacrificium pro populo in omnibus Dominicis, & Festivis diebus, & partibus informantibus propositum fuit Dubium *An Decretum Episcopi super applicatione Sacrificii pro populo omnibus Dominicis, & Festis diebus sit observandum?* responsum fuit -- *Affirmativè.* Undè caveant Parochi à sententiis, & opinionibus hujusmodi Probabilistarum.

7. **IN EADEM ECCLESIA PAROCHIANOS MATRIMONIO CONJUNGERE.** Matrimonia per verba de presenti, juxtà monitum Concilii Trid. sess. 24. de reform. Matr. cap. 1. fieri debent in Ecclesia, si non de necessitate præcepti, saltem de honestate, ut dixit *Rot. coram Coccin. decis. 1887. n. 37.* Undè quamvis plures Authores, quos refert, & sequitur *Barbos. in dist. cap. 1. nu. 35.* firment, quod Episcopus non possit prohibere, ne Matrimonia Domi celebrentur, sed tantum hortari, ut in Ecclesia fiant: Nihilominus in praxi contrarium semper tenui; Quia cum Ecclesia sit proprius locus Sacramentorum, & maximè deceat in ipsa ministrari, laudandi sunt Episcopi, qui id prohibent fieri sine eorum licentia extrà illam, sequendo vestigia *Divi Caroli in Concil. Mediol. 2. tit. 1. Decret. 28.* & est laudabilis usus, vel praxis Urbis, nam *Card. Vicarius, nec etiam Principibus, & Magnatibus hujusmodi licentiam concedere solet.*

8. Etenim si *Nicol. lucubr. Civil. lib. 1. tit. 10. de nupt. num. 60. vers. ultimo, & Bifs. in Hierug. litt. M. nu. 108. §. 16.* non dubitant affirmare, quod, si Parochus præcepto Episcopi non pareret, sed sine

licentia Domi Matrimonium celebraret, mortaliter peccaret, evidens est, quod licitè, & laudabiliter valet Episcopus prohibere, ne Matrimonia sine licentia extrà Ecclesiam celebrentur: Aliàs non peccaret Parochus, si præceptum esset injustum, juxtà opinionem *Barbosæ, & sequacium;* Cum non valet ad observantiam præcepti injusti subditum cogere, *cap. Si Episcopus quis fortè 11. q. 3. & benè hoc probat Bifs. supra allegatus.* Nec curandum de *Antonello de loco legal. lib. 1. cap. 7. num. 3.* quia iste Author cæca fide *Barbosæ* sequutus, cæteris auctoritatibus per eum allegatis, nil prorsus de prohibitione Episcopi agentibus, vacuus remanet.

9. **PER NOS, ET EXAMINATORES SYNODALES.** Quamvis agatur de provisione Parochiæ de novo erectæ, in qua forma concursus adhibenda non est, & pro prima vice confert liberè Episcopus, *Pac. Jord. lucubr. tom. 2. lib. 10. tit. 7. num. 102.* Adhuc super idoneitate, seu approbatione personæ provisæ examen faciendum erit per Episcopum unà cum Examinatoribus Synodalibus, ut advertit *Card. de Luc. de Paroch. disc. 37. num. 51.*

Erectiones novæ Parochiæ per
dismembrationem.

FORMULA III.

SUMMARIUM.

- 1 *Causa legitima dismembrationis est periculum Animarum.*
- 2 *Distancia Ecclesiæ Parochialis, quando sit causa justa dismembrationis, vel non? num. 3. 4. 5. 6. & 7.*
- 3 *Causa justa dismembrationis non probatur assertionem Episcopi, sed de ea debet in Actis constare.*
- 4 *In dismembratione Ecclesiæ Parochialis vocandus est Rector, & alii interesse habentes; aliàs nulliter agitur.*
- 5 *In dismembratione Parochiæ exigitur Capituli consensus.*
- 6 *Abundantia reddituum Ecclesiæ Matricis*